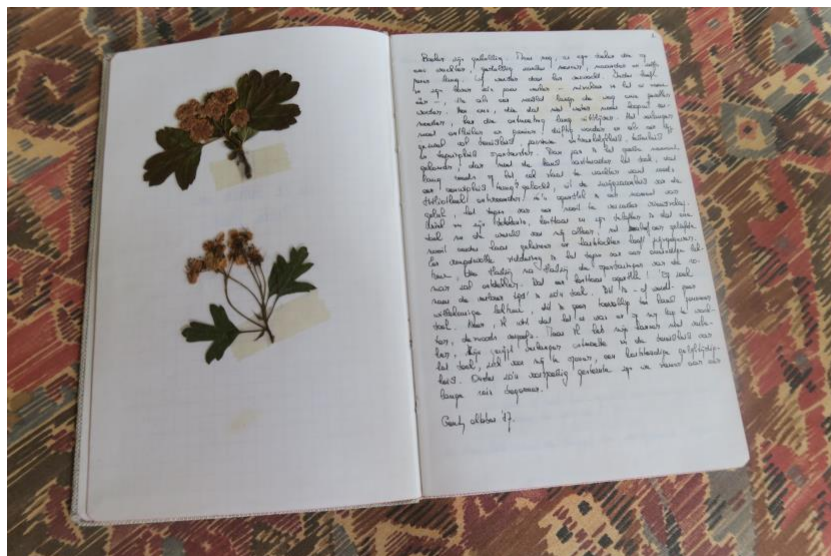

ONDERWEG

Meningen heb ik niet, al ben ik geen man zonder eigenschappen. Maar wat me de laatste jaren is opgevallen (en eigenlijk een beetje stoort), is de inflatie van de geschreven opinie. Ooit was er een tijd dat hoofdredacteuren een weliswaar eenzijdig standpunt verkondigden dat min of meer representatief was voor een grotere groep van mensen. De versplintering van de ideologieën, de explosie van de media, de banalisering van standpunten die hoe langer hoe meer verpakt worden in vinnige maar lege slogans en statements op radio en televisie, hebben voor een onstuitbare vloed aan meningen, meninkjes en vooral onbenulligheden geleid. Er zijn zoveel meningen als er individuen en bladen zijn: dat is democratie, maar ook inflatie. Oeverloos gezwets, iedereen doet over alles z'n/haar zeg. Een dag lang babbels op de radio, ontelbare talkshows op televisie, ik kan het niet meer horen. Geen tijdschrift en krant of er staat minstens één column in. Nooit is het stil. Waarom dan niet zwijgen? Waarom dan niet doen alsof je geen mening hebt?

Toch schrijf ik nu een eerste vel, een eerste keer de laatste bladzijde van *Weekend Knack* vol. Hypocriet, weinig consequent, schizofreen? Van alles een beetje allicht. Geld? Neen, want als ik dit niet schrijf, gebruik ik mijn tijd om andere dingen te schrijven. Waarom dan toetreden tot de gilde van columnisten, de grappenmakers, de schelders en critici, de betweters, de moralisten en de oprecht bekommerde denkers? Een moment van zwakte, van te weinig dekking in de flank. Eén woord van mijn hoofdredactrice deed me twijfelen: "onderweg", zei ze met een mokerslag. "Je reist, je bent veel onderweg, dan zie je veel, heb je toch invalshoeken en vergelijkingen die anderen niet hebben. Mensen, relaties, culturen en gebruiken, wisselwerkingen tussen thuis en elders in de wereld. Onderweg, maak daar je invalshoek van". Verdomd, ik die dacht zonder meningen aan die laatste pagina te ontsnappen, stond plots schaakmat door een handige directrice. Onderweg, zei ze. Ik weet het, het klinkt als een spreuk van Bond zonder Naam. Maar het is ook een van mijn lievelingswoorden, want het is filosofie, reizen en verliefd worden, reflectie. Het is de kortst mogelijke samenvatting van het leven. Voor velen is het leven een rechte lijn, voor anderen een spiraal. Voor mij is onderweg zijn met veel omwegen en mislukkingen op weg zijn naar jezelf, het is met vallen en opstaan proberen oud zonder volwassen te worden, zoals levensman *Jacques Brel* zong, het is leren om te vergeten, het is in de ontmoeting met anderen iets opbouwen dat een tijdje tegen tijd en verval bestand moet zijn. Onderweg zijn, is alles. De boutade van *Maxime Du Camp* -"J'ai peur de m'arrêter; c'est l'instinct de la vie"- had ik zelf graag verzonnen. Toen ik ze in een interview met *Cees Nooteboom* ooit opperde, reageerde hij enthousiast: "jaja, dat is het", zei hij opgewonden. Maar de Nederlandse schrijver-reiziger is dan ook een man van omwegen. In mijn leven was die eenmalige ontmoeting met hem evengoed een waardevolle omweg als onderweg zijn. Laten we zeggen dat onderweg en omweg bijna synoniem zijn. Het is een dwaze en romantische gedachte, maar het leven gaat eigenlijk maar over twee dingen:

over zwerven en liefde. Beide zijn zoektochten met talloze omwegen naar nergens, illusieloze trajecten door vreemde werelden, bijzondere boeken en onbekende zielen die in warme lichamen huizen. Misschien is dat de diepere en enige reden waarom ik (reis)journalist ben geworden: omdat het een van de weinige beroepen is, naast het kunstenaarschap en de filosofie, waar het leven zelf (en de mijnering daarover) doel van het leven is. Als het leven doel en reflectie is, is de job niets anders dan het vehikel om onderweg te kunnen zijn. Of zoals *Friedrich Nietzsche* schreef: "Ich will der Dichter meines Lebens sein".

Zwerven en liefde dus. Weinig thuis, te weinig thuis bij hen van wie je houdt, een in tijd en mogelijkheden gelimiteerd sociaal leven, weinig dialoog en uiteenzetting met wat in je stad en land gebeurt: dat is een beperking voor de reiziger, die voor hij het goed beseft een eenzaat is die zoals de Duitse filosoof te veel met zijn schaduw praat. Maar er is ook de spanning tussen thuis en elders (al zijn er momenten dat elders meer thuis is dan het lege huis in je straat): beelden en ervaringen die elkaar aanvullen of tegenspreken, flarden uit de verre wereld die je mee naar huis neemt of (voor)oordelen die je op een onbekend traject bevestigt

of weerlegt. Reizen is ontdekken, maar ook en vooral herinneren, de wereld kleiner maar complexer maken, met omwegen het mozaïek van je eigen leven aanvullen tot een beeld met vage contouren ontstaat, tussen nieuwsgierigheid en vertwijfeling. De wereld en de anderen ontdekken, jezelf worden, of nogmaals met de woorden van de dolende filosoof: "als Abenteurer und Weltumsegler jener inneren Welt, die 'Mensch' heisst" door het leven reizen. Dat is de enige betekenis die ik aan onderweg zijn kan geven. Toen de dame, die de eerste bladzijde van haar weekblad schrijft, dat toverwoord gebruikte, was ik verloren. Onderweg zijn, zei ze: ik hoef geen mening te hebben en mag toch over alles schrijven. Een column is een gok in het leven, het is gewoon een zoveelste omweg.

Niet gepubliceerd.